

[illegible]

1981 letnik XVI
december
12

Glasilo delovne organizacije
ISKRA
Industrija baterij Z M A J

52cno '82

srečno novo leto '82

Samo nekaj dni nas loči od trenutka, ko bomo drug drugemu stisnili roko in si zaželeli vse najlepše v letu, ki nas čaka. Staro leto se izteka in vsi hitimo, da bi naredili še tisto, kar nam skozi vse leto iz različnih razlogov ni uspelo. Vsak izmed nas ocenjuje svoje delo, uspehe in tudi neuspehe, ki jih je doživel v tem letu. V družinskem krogu delamo svoje "bilance" in prav je, da na kratko in brez podrobnih števil spregovorimo nekaj besed o naših skupnih prizadevanjih za doseganje čim boljših rezultatov na vseh področjih dela in ustvarjanja v našem kolektivu.

Težko je dajati prednost posameznim nalogam, saj je naše delo medsebojno povezano in uspeh v medsebojni odvisnosti, vendar moram vseeno izpostaviti prizadevanja za povečan izvoz in kolikor toliko redno oskrbo z domačimi in uvoznimi materiali.

V letu 1979 smo prvič resno planirali potrebo po izvozu naših izdelkov in dosegli znesek 220.000 dolarjev in ga že lani povečali na okrogli milijon dolarjev. Letos bomo uresničili približno milijon in 350.000 dolarjev izvoza, kar je sigurno lep uspeh, ki pa z njim ne moremo biti zadovoljni, saj to ne zadošča niti za pokritje uvoza potrebnega repromateriala.

Izvoz bo tudi v naslednjem letu naša glavna naloga, kateri bomo morali podrežati vsa ostala prizadevanja. Planirani izvoz v višini dveh milijonov dolarjev bo zahteval od slehernega zaposlenega maksimalen napor, saj se zavedamo, da se na svetovnem trgu srečujemo z izredno veliko konkurenco.

Na tem mestu bi želel še enkrat poudariti, da je in bo samo kvaliteta naših izdelkov edino merilo za uspešen nastop na domačem in tujem trgu. In samo na tem področju lahko vsak od nas prispeva svoj delež. Preveč je faktorjev, ki tako ali drugače vplivajo na kvaliteto

naših končnih izdelkov in dostikrat znamo hitro najti krivdo pred drugim pragom, še preden smo odprli svoja vrata. Zavedati se moramo, da kvaliteta ne zavisi samo od ustrezne tehnologije, dobrih materialov, dobro vzdrževane in sodobne opreme, ampak je v veliki meri odvisna tudi od naše delovne in tehnološke discipline, torej od spoštovanja dogovorjenih in dobro poznanih pravil dela.

Tako kot letos, se bomo tudi v prihodnje srečevali s številnimi problemi pri oskrbi z domačimi in uvoženimi reprodukcijskimi materiali. Uspešno premagovanje teh problemov vidim samo v doslednem izpolnjevanju izvoznega plana in v kvalitetnem in dolgoročnem povezovanju in dogovarjanju z našimi glavnimi dobavitelji v domovini. Vedno večje težave pri uvozu potrebnih surovin nas bodo gotovo prisilile k realizaciji projekta nadomeščanja uvoznih materialov z domačimi, pri čemer v prvi vrsti mislim na domačo manganovo rudo. Vseeno lahko pričakujemo občasne težave in zastoje v proizvodnji, ki jih bomo morali s skupnimi napori in dobro voljo sproti premoščati.

Vse večja konkurenca na domačem trgu bo zahtevala od nas veliko agresivnejši nastop in boljše organizirano prodajno mrežo, pri čemer pričakujemo boljše rezultate zlasti od delavcev v Iskra Commerce. Več pozornosti bomo morali posvetiti ustreznemu informiranju potrošnikov o smotrni in pravilni uporabi baterij, saj je ravno nepouče-

nost in napačna raba baterij šestokrat vzrok za nejevoljo in kritiko naših izdelkov.

Poleg stalne skrbi za kvaliteto in estetski videz naših izdelkov bomo morali v prihodnje več storiti za širjenje proizvodnega programa in uvajanje novih izdelkov. V letu 1982 se morajo na trgu plasirati zlasti alkalne R 6 baterije, nekaj tipov mini-aturnih baterij in svetilke z uporabo okroglih baterij. Določen napredek pričakujemo tudi na področju specialnih baterij in svetilk.

Zaostrene razmere gospodarjenja bodo od nas zahtevale smotrno in do skrajnosti gospodarno obnašanje na vseh področjih. Trdim, da obstoja še dosti notranjih rezerv, ki jih bomo v naslednjem letu s pridom izkoristili. Poleg varčevanja v delovni organizaciji si bomo morali zagotoviti ustrezen vpliv na počasnejše naraščanje cen našim repro materialom in skupno z ostalimi baterijaši organizirano nastopiti do trgovine in tako znižati ali vsaj zadržati rast bonitet, ki jih proizvajalci dajemo v različnih oblikah. Rezerve so tudi v našem vsakdanjem delu, boljši organiziranosti, večji produktivnosti, kvalitetnejših strokovnih odločitvah in predlogih, manjši odsotnosti z dela in še bi lahko naštevali.

Zaostritev pogojev gospodarjenja je močno izpostavila tudi probleme naše tehnološke zaostalosti (kovinski plašč, tesnjenje), slabe strojne opremljenosti ter premajhne inovacijske učinkovitosti

mljenosti ter premajhne inovacijske učinkovitosti, ki se kaže v prepočasnem proizvodno-tržnem osvajanju lastnih razvojnih dosežkov. Ker bo investiranje v

prihodnjih letih potekalo v zmanjšanem obsegu, bomo morali vso prednost dajati posodobitvi opreme (nakup v tujini, lastne konstrukcije in izdelave, oprema "Lumina") in manj zidavi novih prostorov. Bolj racionalno bomo morali izkoristiti obstoječe prostorske kapacitete in graditi samo tam, kjer to zahtevajo neustrezni delovni pogoji in širitev proizvodnega programa. Temeljni organizaciji bosta morali upoštevati dejstvo, da si večje gradnje na obeh lokacijah ne bomo mogli privoščiti.

V omenjenih razmerah v naslednjem letu pričakujemo počasnejšo rast proizvodnje in prodaje, s tem pa tudi našega standarda in osebnih dohodkov. Naša glavna skrb bo namenjena polni zaposlenosti vseh delavcev, zato ob nizki rasti proizvodnje v naslednjem letu ne predvidevamo novih zaposlitev.

Še veliko je nalog, ki bi jih moral omeniti, vendar bomo o njih veliko govorili ob sprejemanju plana in ob spremljanju njegovega uresničevanja. Pri ocenjevanju postavljenih planskih ciljev bo v naslednjem letu imela pomembno vlogo tudi na novo postavljena svobodna menjava dela med delavci TOZD in Delovne skupnosti skupnih služb, pri čemer bomo morali zlasti večje in zahtevnejše projekte ustrezneje zastaviti in spremljati skozi ves čas realizacije. Na ta način bo tudi lažje spregovoriti o odgovornosti za slabo in ne-kvalitetno delo.

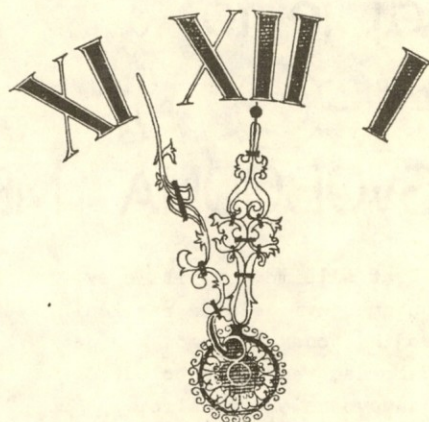
Leto se je izteklo. Bil je eno težjih, vendar lahko z veseljem ugotovimo, da smo ga uspešno zaključili. Za dosežen rezultat gre zahvala prav vsem zaposlenim, samoupravnim organom, družbeno-političnim organizacijam in še posebej delavcem v obeh temeljnih

organizacijah, ki so skozi vse leto morali prilagajati svoj ritem dela muhastim zahtevam domačega in tujega trga. Smatram, da ni bojazni niti razlogov, da ne bi s skupnimi napori tudi v prihodnjem letu izpolnili planska pričakovanja in uspešno zaključili poslovno leto.

Na koncu bi vam rad zaželel vesele in sproščene praznične dni, veliko sreče, zadovoljstva in delovnih uspehov v Novem letu. Zdravja in uspehov želim tudi vašim svojcem, vsem upokojenim sodelavcem, štipendistom, poslovnim prijateljem in vsem, ki so tako ali drugače povezani z našim kolektivom.

SREČNO v letu 1982

SMOLIĆ Franc

Srečno Novo Leto

vsem bralcem
glasila

Uredništvo

Beseda urednika

Mesec december je. Skoraj bomo šteli že ure letošnjega iztekajočega se leta, v katerem smo uspeli z desetimi izdajami našega glasila zaključiti delo uredništva. Čeprav bomo v januarjem glasilu objavili rezultate v obliki poročila o številu avtorjev, obsegu in tematiki vsebine po raznih področjih in še marsikaj pa je že danes jasno, da smo se ukvarjali z enakimi problemi kot leto poprej in o čemer danes ne bi obširneje razpravljali. Omeniti je pač treba le, da glasilo v mesečni izdaji zajema širok krog vnetih bralcev, od katerih so menda in to so upokojeenci tudi sami potrdili, najbolj vneti spremljevalci našega dela in življenja v Zmaju.

Kot že rečeno, naše glasilo zaključuje leto 1981. Bil je takšno, kot smo ga izoblikovali. Da z njim nismo v celoti najbolj zadovoljni ni samo običajna fraza ob ugotovitvah, da so tovrstne aktivnosti v širših plasteh premalo aktivirane. Že bežen pregled o avtorjih prispevkov nakazuje dokaj ozek in stalno ponavljajoči se krog enih in istih imen. Prav zato je naša skupna naloga za leto 1982 že takoj na začetku spregovoriti tudi o tem.

V tem času si zaželim vse najboljše v novem letu. Kot vedno, tudi tokrat. Smo na pragu novega, smo na pragu novih težav, problemov in precej že vemo, s čim vse se bo treba odločno spoprijemati. Ne bo lahko. Še močnejše bo stabilizacijsko naravnano. Treba bo vlagati večje napore, večja angažiranja nas vseh, slehernega posameznika na svojem področju.

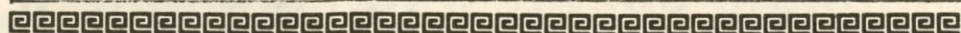
Zaželim si dobršno mero zdravja. Del zadovoljstva pa si moramo ustvarjati in ki bo posledica našega dela, naših uspehov. Stopili bomo v novo leto ne samo z željo, temveč s trdno odločnostjo, da naše delo poraja uresničevanje naših planov, želja in hotenj, naših skupnih in ne nazadnje, tudi osebnih.

In takšno naj bo leto, ki prihaja. Leto 1982.

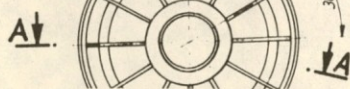
Vaš urednik

Na naslovni strani

SREČNO V NOvem LETU 1982, v katerem ploščata baterija, ki je pred letom dni iz naše proizvodnje dobila glavnega porabnika v obliki svetilke, prihaja v 59. leto starosti kar pomeni, da je najstarejši tip baterije izmed vseh Zmajevih izdelkov.

Kaj je to

„SVOBODNA MENJAVA DELA“?

Večkrat slišimo govoriti o svobodni menjavi dela na različnih nivojih, toda ali vemo, kaj je to? Morda, vendar ne bo odveč, če zadevo malo osvetlimo.

Idejnopolitična izhodišča in ustavno pravne osnove za oblikovanje novih družbenoekonomskih odnosov v svobodni menjavi dela, na katerih temelji zakon o skupnih osnovah svobodne menjave dela, so opredeljena v ustavi SR Slovenije in v zakonu o združenem delu ter drugih kongresnih dokumentih.

Osnovo tem novim odnosom tvori ta dve zgodovinski spoznanji, in to:

a) da združeno delo pomeni enovito asociacijo, v kateri imajo vsi delavci, ne glede na to, ali delajo na gospodarskem ali negospodarskem področju, v organizacijah združenega dela ali v delovnih skupnostih, enake pravice, obveznosti in odgovornosti ter tako uresničujejo enak družbenoekonomski položaj,

b) da dohodek kot denarni izraz novoustvarjene vrednosti ni samo rezultat dela delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela materialne proizvodnje, temveč je rezultat skupnega družbenega dela v pogojih socialistične blagovne proizvodnje in ima torej družbeni značaj.

Svobodna menjava dela potem takem ni nič drugega kot oblika skupnega ustvarjanja dohod-

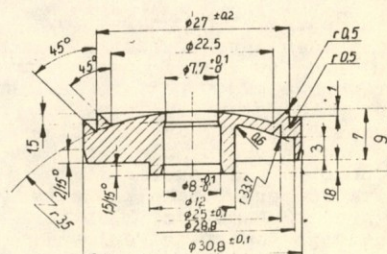
ka, ki temelji na združevanju dela in sredstev oz. na taki menjavi dela, v kateri se stihjsko delovanje tržišča premaguje s samoupravnim sporazumevanjem in dogovarjanjem.

In kako se lahko odraža ta menjava dela pri nas v neposredni praksi?

Delavci delovne skupnosti skupnih služb opravljajo potrebna dela za temeljni organizaciji združenega dela. V izdelkih in storitvah temeljnih organizacij je vračunano delo delovne skupnosti skupnih služb. Pomeni, da je to delo na nek način potrebno plačati. Seveda obstajajo različni načini plačevanja tega dela, t.j. tisti, ki so bližje ceni, ki velja na trgu in tisti, ki se oblikujejo po načelih ponudbe in povpraševanja. Tak način plačevanja dela delavcev delovne skupnosti skupnih služb pa ima svoje slabosti, ker bi zaradi tržnih cen enkrat bili postavljeni v neugoden položaj delavci v temeljnih organizacijah, drugič pa delavci v delovni skupnosti. Razen tega bi delavci delovne skupnosti težili pridobiti sredstva za svoje delo po čim višjih cenah in si tako zagotovili svoj dohodek ne glede na to, kako posluje temeljna organizacija. S takim načinom poslovanja bi se ločili interesi delavcev v delovni skupnosti od interesov delavcev v temeljnih organizacijah. To pa ni in ne more biti končni cilj. S sklenit-

vijo samoupravnega sporazuma o temeljnih plana so določeni skupni cilji in interesi, to pa je poenostavljeno povedano, da je skupen cilj ekonomično proizvesti čimveč izdelkov ali storitev in jih prodati ter tako ustvariti dohodek in sredstva za delo v temeljnih organizacijah in delovni skupnosti. Izhajajoč iz tega cilja se na tej podlagi dogovarjajo delavci temeljnih organizacij z delavci delovne skupnosti v dveh fazah. Prva faza je, da sprejmejo zbori delavcev temeljnih organizacij in delovne skupnosti poseben samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih, druga faza dogovarjanja pa je sprejemanje letnega plana delovne organizacije in s tem program dela delovne skupnosti.

Ker smo bili po sedANJI urejenosti razvrščeni po odločitvi družbenega pravobranilca samoupravljanja Ljubljana v skupino organizacij ki ima medsebojna razmerja še urejena "proračunsko" nam je bilo naloženo na stvarino operacionalizirati in torej popraviti. V spremembah in dopolnitvah omenjenega samoupravnega sporazuma, ki jih je pripravila posebna komisija delavskega sveta delovne organizacije v sestavi Andrej Kajdič, Rado Čope, Tomaž Ogrin, Zdenko Kranjac, Zdravko Jež, Marijan Mayer, Ignac Strmole, Fadil Alibegović in Peter Zadel, je dosežena nova kvaliteta urejanja teh odnosov, pri čemer je potrebno na tem

mestu izpostaviti predvsem način pridobivanja dohodka v delovni skupnosti skupnih služb.

Namreč delovna skupnost bo pridobivala svoj dohodek pretežno z realizacijo letnega programa dela, ki mora biti do- kaj skrbno pripravljen. V njem se opredeli tudi delež programskih nalog za posamezno temeljno organizacijo. Osnova za pridobivanje dohodka pa so opredeljena v štirih osnovah in to:

1. skozi vrsto, obseg in kako-
vost dela,
2. skozi prispevek k uspehu pri
poslovanju in zadovoljevanju
potreb in interesov temeljnih
organizacij,
3. skozi dohodek temeljnih
organizacij in
4. skozi gospodarjenje z mate-
rialnimi stroški.

Pomembno je tudi poudariti, da so uporabljeni kriteriji in me- rila ter uporabljena vplivnost posameznih meril izhodiščna os-

nova za dograjevanje celotnega sistema, saj smo po mnenju po- močnice družbenega pravobranil- ca samoupravljanja Ljubljana, s katerim smo 7.12.1981 obrav- navali pripravljene spremembe in dopolnitve samoupravnega spo- razuma o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih med delavci temeljnih organi- zacij in delavci delovne skupnosti sedaj razvrščeni v skupino tistih delovnih orga- nizacij, ki so najbližje re- alizaciji v zakonu o združe- nem delu določenih odnosov.

Proslavili smo 29. november

V petek 27. novembra smo delavci Zmaja s krajšo sloves- nostjo obeležili letošnji 29. november. Ob koncu zad- njega delovnega dneva smo se zbrali v jedilnici, kjer je predsednik delavskega sveta v govoru med drugim osvetlil pomembne dogodke iz tistih dni v letu 1943, nakar so Ališič Suzana, Hasanagič Ruzbina in Pongrac Darko nastopili s štirimi recita- cijami. Omembe vredno pri tem pa je, da smo tokrat

prvič slišali recitacijo v srbsko-hrvatskem jeziku z naslovom "Armija - kovač bratstva i jedinstva", ki jo je izvedla Hasanagič Ruzbina. Vsekakor pa velja pohvaliti mladinsko organizacijo z željo, da pri sestavi progra- mov za prihodnje proslave upošteva jezike jugoslovans- kih narodov in narodnosti upošteva zaposlenost nji- hovih predstavnikov in voljo za nastopanje na podobnih prireditvah. My

In končno, upoštevati je tudi treba, da je uveljavitev svo- bodne menjave dela v delovni organizaciji dolgoročen pro- ces, ki zahteva angažiranje dejavnikov znotraj in zunaj delovne organizacije. To vel- ja še posebej zato, ker gre za resnično nov odnos in ni izkušenj ali modelov, na kate- re bi se pri njegovem obliko- vanju lahko opirali, pa tudi zato, ker terja spremembo mi- selnosti in dolga leta traja- jočega načina življenja in de- la delavcev, ki so taka dela opravljali. Posledica tega so potem tudi nekateri subjektiv- ni odpori uresničevanju odno- sov svobodne menjave dela, ki se največkrat kažejo v pomanj- kanju pripravljenosti za anga- žirano iskanje in preizkušanje ustreznih skupnih rešitev. Zato pa predvsem pričakujemo kot sedaj, ko poteka javna obravnava o spremembah in dopolnitvah samoupravnega sporazuma tako tudi v konti- niranem procesu urejanja teh novih odnosov, ustrezne spod- bude in izhajajoč iz prakse ponujene ustrežnejše rešitve.

A.K.

"Cesta" in "Pozdrav 29. novembru", dve recitaciji na proslavi Dneva republike v izvedbi ALIŠIČ Suzane.

Tudi to so zelo pomembne naloge

Stopnja organiziranosti se v vsaki delovni organizaciji odraža tudi po njeni urejenosti na normativnem področju, tj. kako ima kot po obsegu, tako tudi po vsebini izdelane svoje samoupravne splošne akte. In kako je s tem pri nas?

Žal v naši delovni organizaciji beležimo še neko praznino, oziroma, zaradi nepojasnjenih razlogov na tem torišču dela zaostajamo za običajnimi roki, ki jih določa zakon, saj še danes, po skoraj dveh letih od novega konstituiranja delovne organizacije z dvema temeljnima organizacijama in delovno skupnostjo, nismo uspeli sprejeti nekaterih samoupravnih splošnih aktov, ki so po samem zakonu obvezni.

Ti manjkajoči samoupravni splošni akti so še:

- a) na nivoju delovne organizacije:
1. Samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo,
2. Samoupravni sporazum o skupnih merilih za razporejanje čistega dohodka
3. Pravilnik o delu samoupravne

delavske kontrole

4. Poslovnik o delu samoupravnih organov.

b) v temeljnih organizacijah:

1. Pravilnik o osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka
2. Pravilnik o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo
3. Pravilnik o izobraževanju
4. Pravilnik o delu samoupravne delavske kontrole
5. Poslovnik o delu samoupravnih organov.

c) v delovni skupnosti skupnih služb:

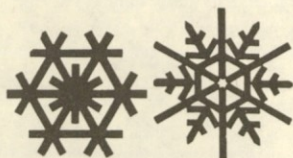
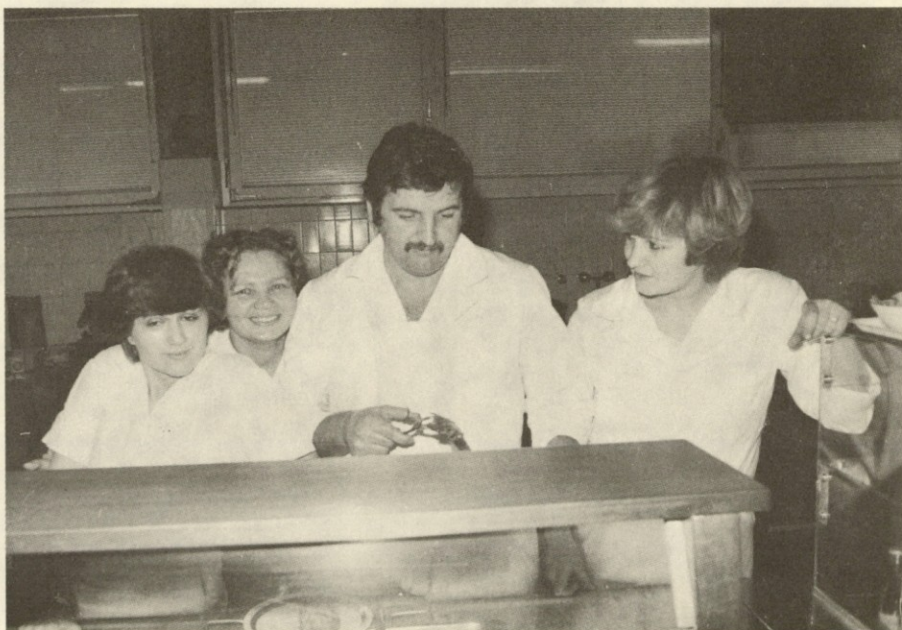
1. Pravilnik o osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka,

2. Pravilnik o delovnih razmerjih
3. Pravilnik o osnovah in merilih delitve sredstev za osebne dohodke in skupno porabo
4. Pravilnik o izobraževanju
5. Pravilnik o urejanju stanovanjskih razmerij
6. Pravilnik o delu samoupravne delavske kontrole
7. Poslovnik o delu samoupravnih organov.

Ker je prvi paket samoupravnih splošnih aktov pripravljen za javno obravnavo, pričakujemo od slehernega delavca, da prispeva svoj delež k tvorni obravnavi ne glede na to, da z nekateri akti pravzaprav legaliziramo že utečen sistem obstoječih družbenoekonomskih in medsebojnih odnosov v delovni organizaciji. Spričo dejstva, da moramo s pospešeno aktivnostjo čim prej sanirati te vrzeli, bi po predvidenem rokovniku ta paket samoupravnih splošnih aktov sprejemali na referendumu okoli 20.1.1982, drugega pa v začetku meseca marca.

A.K.

Rufada Bosnič, Ljuba Miličič, Rudi Jugovič in Nataša Kovaček. Ekipa, ki je uspešno in pohvalno izpolnila dolžnosti na srečanju upokojencev, je našla priložnost za skupinski posnetek: SREČNO 82

SREČNO 1982

Osvajanje domačih surovin za baterijsko proizvodnjo

● Problematika uporabe čimveč domačih surovin v proizvodnji primarnih baterij je iz leta v leto bolj aktualna. V tem sestavku bo nanizanih nekaj še nerešenih možnosti uporabe baterijskih surovin iz Jugoslavije ter nekaj prognoz, kje je možno v nekaj letih ali pa še preje pričakovati prve pozitivne rezultate. Znano je namreč, da je treba večino surovin za proizvodnjo baterij predhodno predelati, oplemenititi ter doseči potrebne parametre v številnih fizikalnih ter kemijskih karakteristikah. V nasprotnem primeru namreč vgrajena surovina ali polizdelek v bateriji nima prave vloge, niti ustreznega izkoristka, v nekaterih slučajih pa bi se tudi lahko katastrofalno skrajšala doba skladiščenja baterij. Vse to pomeni, da je za reševanje teh nalog potrebno poglobljeno delo teama strokovnjakov različnih profilov. Dejansko smo v delo vključili tudi nekatere strokovnjake iz drugih institutov in profesorje iz Fakultete za naravoslovje in tehnologijo.

Osnova elektrolitskega papirja po recepturi VIDOR ter tudi po nekaterih drugih recepturah, npr. BAE/Berlin, DDR ter v številnih naših izvedenkah je natronski papir. Ta papir mora biti homogenega izgleda, nekljejen, ter brez sledov delcev železa ali bakra. Čeprav je v Jugoslaviji vrsta proizvajalcev natronskega papirja, npr.: MAGLAJ, IVAN-GRAD, DRVAR, PLAŠKO itd., nam je že več let po testiranju najrazličnejših vzorcev znano, da nobeden od proizvajalcev ne more dobaviti papirja, ki bi ustrezal našim zahtevam.

V neki drugi recepturi, kjer je osnova elektrolitskega papirja takoimenovana "alfa-celuloza", pa so težave še večje, saj ga ne izdeluje nobena od naših papirnic. Tudi "Papirnica - RADEČE" pri Zidanem mostu ga je svoje čase uvažala in sicer kot osnovno maso ter iz nje izdelovala izredno homogene papirje različnih gramatur, npr. za potrebe DONIT/Medvode in druge tovarne. Tehnologija izdelave elektrolitskega papirja iz alfa-celuloze je precej zahtevna. Takšno proizvodnjo ima recimo osvojeno večnacionalna grupacija EVER READY/London, ki nato dobavlja svoj elektrolitski papir vsem svojim tovarnam na raznih

kontinentih, kot tudi drugim kupcem.

Znano je, da jugoslovanske tovarne kablov morajo natronski papir za svoje potrebe uvažati že vrsto let, npr. SVETOZAREVO, prav tako pa so velik potrošnik tudi tovarne transformatorjev, npr. ENERGOINVEST. V splošnem so potrebe baterijašev po natronskem papirju v primerjavi s produktivnostjo papirnic izredno majhne. Morda je tudi tu vzrok da v papirnicah ni interesa za določen artikel, ki bi ga za nas izdelale za celoletno potrebo v nekaj urah.

Vse dokler nimamo kvalitetnega domačega osnovnega papirja (natronski papir, alfa-celuloza), so vsi načrti ter plani o lastni proizvodnji elektrolitskega papirja precej odmaknjeni oz. nimajo realne podlage ter zdravih izhodišč. Izgledi za skorajšnjo rešitev so še vedno minimalni.

2. Živo srebro in njegove spojine

V proizvodnji primarnih baterij se uporablja naslednje spojine živega srebra:

ime spojine - formula - uporaba

rumeni oksid - HgO - za anodno maso
rdeči oksid - HgO - za katodno maso
sublimat - HgCl_2 - elektrolitski papir
kalomel - Hg_2Cl_2 - elektrolitski papir
živo srebro - Hg - za anodno maso

Anodna masa vseh alkalnih sistemov baterij, npr. zračno depolariziranih (6 BF 22), mangan dioksidnih (LR), živosrebrnih (MR), itd. vsebuje namreč cin-kov zdrob, ki mora biti amalgamiran. Tako se namreč močno poveča obstojnost cinka v alkalnem elektrolitu, kar je pomembno zaradi skladiščenja baterij. Amalgamacijo anodne mase se izvede med izdelavo mase in sicer z mešanjem ustrezne količine rumenega HgO ali še bolje z dodatkom čistega elementarnega živega srebra Hg .

Sublimat ali živosrebrni (II) oksid HgCl_2 je v vodi topen in izredno strupen. Še pred leti je imel veliko uporabo za izdelavo elektrolitskega papirja z osnovo iz natronskega papirja. Zaradi povečanih skrbi za varstvo okolja pa se njegova uporaba čedalje bolj opušča. Izjema bodo morda samo še večji elementi Leclanche tehnologije "paste-lined", to je z močnatim elektrolitom. Raztopina ZnCl_2 cinkovega klorida ter amonijevega klorida skupaj z HgCl_2 namreč omogoča geliranje moke v bolj razredčeni osnovni raztopini. Takšna tehnologija pa zahteva strogo spoštovanje pravilnika o varstvu pri delu (posebne obleke, rokavice, dobra ventilacija, prepoved kajenja ter uživanja hrane na delovnem mestu in sistematične zdravniške preglede!).

Zanimivo pa je, da je druga spojina, namreč živosrebrni (I) klorid, Hg_2Cl_2 ali kalomel

/naslednja stran/

osvajanje domaćih surovin

(= trgovsko ime) znan kot popolnoma neškodljiv za človeka. Lahko ga tudi pojemo, pa se ne bo zgodilo nič hudega. Zato je njegova uporaba pri proizvodnji baterij vedno večja. Tako ga EVER READY/London pa tudi številne druge zahodne grupacije uporabljajo v izdelavi elektrolitskega papirja. Osnovna masa je metil celuloza, metanol in voda ter kalomel. Mešalci in gnetilci so enaki kot v pekarnah ter tovarnah testenin. Delavci ne potrebujejo nobenih zaščitnih sredstev. Problem je le odsesovanje hlapov metanola v sušilni napravi za elektrolitski papir, saj so hlapi v zraku eksplozivne mešanice, zato je treba skrbeti za mnoge odvode statične elektrike v sušilni napravi, kot tudi zahteva po vseh električnih instalacijah S- izvedbe.

Pred nekaj dnevi so naši dnevni časopisi in TV-dnevnik objavili veselo novico, da je zopet začel redno obratovati "Rudnik živega srebra" v Idriji. Znano je, da je bil več let konzerviran, ter so iz proračuna republike delale le majhne ekipe vzdrževalcev, da jaškov ne bi zalila voda. Med mnogimi podpisniki samoupravnega sporazuma za Rudnik v Idriji je tudi bila "ISKRA - ZMAJ" (tov. Zaletel kot pooblaščen oseba). Prav bi bilo, da se sedaj čimpreje navežejo kontakti z Idrijo, ter se njihovi komerciali ter razvojnemu sektorju sporoči, da naj bi del aktivnosti poskušali usmerjati tudi na proizvodnjo kalomela Hg_2Cl_2 , kot tudi na povečano kapa-

citeto rdečega HgO , ki se rabi za katodno maso živosrebrnih baterij. Postopek za izdelavo tega materiala je namreč v letu 1972/73 razvil v sodelovanju s "Tovarno baterij ZMAJ" prof. dr. Jože Slivnik iz FNT in IJS, ter takrat vložil tudi patentno prijavo z avtorji iz svoje skupine. Trenutno moramo namreč rdeči HgO za naše živosrebrne baterije uvažati iz Anglije, sublimat $HgCl_2$ pa iz ZR Nemčije.

Naj še omenimo, da so v svetu znane rešitve, ko se kalomel Hg_2Cl_2 dodaja kar depol.pasti za baterije Leclanche. Takšna tehnologija zahteva le elektrolitski papir s premazi CMC (karboksimetil celuloza) ter PVA (polivinil-alkohol), ni pa treba dodatkov živosrebrnih spojin. Slični papir proizvajajo npr. na Finskem "TERGABLAATT" na Japonskem pa "MATSUSMITA" itd.

Naj še zaključimo diskusijo o živem srebru z oceno, da so možnosti sodelovanja z "Rudnikom živega srebra Idrija" zelo realne, saj bi bilo možno tam osvojiti predelovalne postopke za razne spojine živega srebra, ki so pri nas kot tudi v svetu zelo iskane, ter imajo višjo ceno kot čisto živo srebro, pa še manj je borskih špekulacij in nihanj cen na mednarodnih zahodnih tržiščih.

3. Cinkov zdrob

Že desetletje in več je v Jugoslaviji proizvajalec cinkovega zdroba tovarna "PRVI PARTIZAN" iz Titovih Užic/Srbija. Tam proizvajajo tudi bakrov zdrob in seveda stiskajo oba prahu ter sintrajo, da dobijo razne legure za ležaje, ki so porozni za navzem mazal-

nega olja itd. Njihov produkt ni čist, vsebuje veliko primesi drugih kovin, predvsem bakra in kositra, pa tudi granulacija zrnca ni v pravilnem razponu.

Cinkov zdrob se uporablja za proizvodnjo vseh sistemov in tipov alkalnih primarnih baterij (6 BF 22, LR 6, LR 14, MR 9, SR 43 itd.). Dosedaj smo uporabljali predvsem material iz Francije oz. Belgije ("La Vielle Montagne"), ter Italije (Maerne/"Metallurgica Tionollo"), pred več leti pa tudi iz SSSR ("licensintorg")

Vzhodni material za izdelavo cinkovega zdroba je elektrolitski cink čistoče 99,995 % Zn.

V Jugoslaviji so trije proizvajalci elektrolitskega cinka in sicer: "ZORKA"/Šabac, "TREPČA"/Titova Mitrovica in "SASA"/Zletovo. Mnenja strokovnjakov so, da je najčistejši material iz Makedonije ("SASA"/Zletovo) in sicer je to še dodatno destilirani cink, ki nosi oznako "SHG-1". Preko naše nabavne službe smo pred letom in pol naročili 100 kg tega materiala, vendar ni imel prave oznake, niti čistoče. Po reklamaciji smo prejeli dodatnih 100 kg čistoče 99,995 % Zn, ter angažirali zunanjega strokovnjaka, ki se je obvezal, da bo s svojimi sredstvi zgradil najpreje ustrezno napravo za razpihovanje taline cinka iz spec. nerjavečega jekla, ter na vzorcih dokazal, da je sposoben osvojiti ustrezno granulacijo in čistočo. Čistočo se najpreprosteje ugotavlja pri nas v laboratoriju npr. s korozijskim testom v alkalnem elektrolitu, kjer se meri volumen sproščenega vodila. Ta mora biti čim manjši. Izkazalo pa se je, da je sporna tudi čistoča osnovnega cinka v blo-

kih, ki smo jih prejeli iz Makedonije. S fotometričnimi metodami določevanja sledov železa sedaj na FNT ugotavljamo čistočo vseh dosedaj nam dostopnih vzorcev cinkovega zdroba (SSSR, Francija, Italija, ZR Nemčija) kot tudi domačih poskusnih vzorcev ter osnovnega materiala.

Domnevamo pa, da ima največ interesa za bodočo proizvodnjo cinkovega zdroba prav kombinat "SASA"/Zletovo, ki se ne želi ustaviti samo pri proizvodnji cinkovih rondel po licenci GRILLO temveč osvojiti tudi cinkov zdrob, ki je vedno bolj iskan na svetovnem trgu zaradi vedno večje proizvodnje alkalnih sistemov primarnih baterij.

Prav bi torej bilo, da na poslovodnem nivoju kontaktiramo čimpreje s "SASA"/Zletovo glede osvajanja tega materiala,

ter jim nudimo tudi druge naše povratne informacije oz. z njimi podpišemo samoupravni sporazum in do neke mere tudi sofinanciramo takšen projekt. Realne možnosti za proizvodnjo cinkovega zdroba kvalitete "battery grade" ima namreč le proizvajalec osnovnega izhodnega materiala, ki ima osvojeno metalurško predelavo cinka ter dolgoročni program nastopa na domačem in inozemskem trgu.

Opomba:

To je bilo naštetih le nekaj možnosti osvajanja baterijskih surovin ter polizdelkov iz domačih surovin. Spisek pa s tem še ni končan, saj v tehnično razvojnem sektorju ISKRE-ZMAJ tečejo naloge še na drugih projektih, npr.: obogateni naravni manganov dioksid, elektrolitski manganov dioksid, o katerem pa bodo verjetno v prihodnosti za naše glasilo napisali prispevek drugi sodelavci iz sektorja, ki imajo o tem največ informacij.

P.Žemva

Gibanje članstva

V mesecu novembru ni bil nihče sprejet v delovno razmerje, pač pa je prenehalo naslednjim:

SETNIKAR Anton, ključavničar
splošnih opravil v TOZD
Baterije, dne 20.11.1981

BOLTA Janez, ključavničar -
remontna vzdrževalna opravila v TOZD Baterije, dne
10.11.1981

HAJDAROVIČ Milan, transportni
delavec v TOZD Baterije,
dne 28.11.1981

NEMEC Marija, knjigovodja
osebnih dohodkov v delovni
skupnosti skupnih služb,
dne 22.11.1981 (umrla).

V novembrski izdaji glasila SZDL občine Grosuplje, ki je izšla na dvajsetih straneh, smo že na prvi strani opazili fotografijo z linije 4R 25. Poleg je pod naglovom VSE VEČ ZA IZVOZ krajša predstavitev TOZD spec. baterije s poudarkom na povečanje proizvodnje, izvoza, modernizacije proizvodnje in kvalitete.

Število zaposlenih

TOZD Baterije Ljubljana

moških	74
žensk	144
Skupaj	218

TOZD Specialne baterije

moških	35
žensk	86
Skupaj	121

Delovna skupnost skupnih služb

moških	49
žensk	47
Skupaj	96

Dne 30. novembra 1981 je bilo v delovni organizaciji ZMAJ skupno 435 zaposlenih, od tega 158 moških in 277 žensk.

Jakopič Emica in Kocjančič Janez obujata spomine na delo pred dvajsetimi leti. Tudi zato je priložnost na srečanju upokojencev v Zmaju.

Srečanje upokojencev

Bila je sredo. Dan napovedanega srečanja naših upokojencev v Zmaju. Bilo je 25. novembra - deževno dopoldne in prav zato nas je nekoliko skrbelo, kakšna bo udeležba, koga bo slabo vreme odvrnilo od nameravane poti. Kljub temu so se organizatorji na vso moč trudili, da bi pripravili kar najbolj prisrčno dobrodošlico, še posebej pa osebje v naši jedilnici, ki je slavnostno omizje pripravilo z dobrošno mero skrbne pozornosti.

Ura se je nagnila že čez enajsto, ko smo nestrpno gledali skozi okna v pričakovanju posebnega avtobusa. Prvi, ki smo ga zagledali z osebnim avtomobilom je bil Tomšič Peter in drugi.

"Ne, dež pa nas res ne ovira. Vseeno smo prišli", se je zasmejala še vedno živahna njegova žena Rezka, nekdanja več kot 30 kratna udarnica v času obnove naše domovine. Komaj smo si izmenjali nekaj besed,

že so izstopali iz avtobusa naši upokojenci. Prisrčno dobrodošlico s stiskom rok smo namenili slehernemu udeležencu že na samem vhodu v jedilnico. Nasmeh in pozdrav Francki, Mariji, pa Urški Petelinovi, ki je tokrat prvič prišla v novo tovarno in dalje Janko Gašperšič ter nepozabni Janez Kocjančič, nekdanji požrtvovalni in vestni pripravljalec elektrolita. In še bi naštevali. Kar nismo mogli pričeti z uvodnim pozdravom, saj je bilo toliko iskrivega in sproščenega ter prisrčnega pozdravljanja. Vedeti je namreč treba - in kasneje je bilo tudi slišati tako, da je poleg osnovnega namena srečanja z delavci Zmaja obenem tudi medsebojno srečanje upokojencev. Joj, že celo leto te nisem videla, kako se imaš? smo prisluhnili medsebojnim pozdravom.

V imenu samoupravnih organov in družbeno političnih orga-

nizacij ter vseh aktivnih delavcev je goste pozdravil predsednik delavskega sveta delovne organizacije Zmaj Mayer Marijan, jim zaželel prijetno počutje v naši "stari" sredini, posebej pozdravil "nove" upokojence zadnjega leta ter omenil pokojne, nakar so z minuto molka počastili spomin na preminule upokojence. Minuta molka pa je bila tokrat namenjena tudi spominu Marije Nemec, ki bi se že čez štiri mesece po 28 letih dela v Zmaju vpisala v krog upokojencev v Zmaju.

Ker pa je že tradicionalno letno srečanje upokojencev, ki je bilo letos 14. po vrsti, v zadnjih dneh meseca novembra in sovpada s praznovanjem Dneva republike, so mladinci pripravili priložnostni recital in na koncu je Resnik Renato ob lastni spremljavi zapel pesem: JUGOSLAVIJA. Nastopajoči so prejeli buren aplavz.

Prišla pa je ura "odmora". Ura, prosta za obisk delavcev na delovnih mestih, obisk starih prijateljev v proizvodnji, strojni delavnici, po pisarnah in še kje.

Po obedu so bili upokojenci obdarovani z baterijami, še posebej pa so bili veseli nepričakovanega darila v obliki namizne svetilke.

Direktor DO Zmaj Smolič Franc, ki se ni mogel udeležiti srečanja že na začetku, se je pridružil kasneje, je na kratko spregovoril o naših letošnjih uspehih, o težavah in o perspektivi za prihodnje leto. Ob koncu pa je še posebej podprl redno letno srečanje z upokojenci in s katerim bomo nadaljevali,

ampak drugo leto v tem času se pa vidimo v Šentvidu, je zaključil svoj nagovor. Slišali smo navdušeno odobravanje.

Prehitro se je približevala tretja ura. Prišel je trenutek slovesa, poln dobrih želja na obeh straneh. Še in še smo izrekli željo: Nasvidenje prihodnje leto !

Pripis: Letošnje srečanje bi lahko bilo obarvano s posebnim, svojevrstnim vzdušjem. Tokrat in prvič bi imeli "živo" glasbo. Toda, na pročelju Zmaja je bila črna zastava. Pristrčno slovo ob tretji uri se je prevesilo na žalostno pot proti Žalam, kjer smo uro kasneje pokopavali našo Marico, kateri ni bilo dano, da bi jo v prihodnjem letu zagledali v vrstah naših upokojencev.

Šop rož, ikebano, ki je še pred kratkim krasila slavnostno omizje srečanja smo ponesli na njen grob kot izraz naše globoke prizadetosti. My

Šubelj Ludvik in "letošnji" upokojenec Zaman Rudi sta si imela marsikaj povedati.

PRIHODNJE LETO NASVIDENJE V ŠENTVIDU

Obljuba, ki jo je v svojem govoru podal direktor delovne organizacije, da bo srečanje upokojencev prihodnje leto v TOZD specialne baterije v Šentvidu, je naletela na odobravanje in zadovoljstvo prisotnih, ki se kar nekaj časa ni poleglo. Zanimivo pri tem je, da bo 15. srečanje v Šentvidu takorekoč po 15. letih. S prvega srečanja 23. novembra 1968 se spominjamo, da smo se po ogledu ljubljanskega Zmaja z avtobusom odpeljali na ogled Šentvida, nakar smo odšli v Ivančno gorico na zakusko in obdaritev. Sicer pa bomo obudili nekaj spominov s prvega srečanja prihodnje leto pred jubilejnim 15. srečanjem v Šentvidu pri Stični. My

Pisala nam je Setnikar Marija

V imenu vseh upokojencev, udeležencev letošnjega 14. srečanja v Zmaju se za izredno pristrčno dobrodošlico prav lepo zahvaljujem tovarišu Mayerju, tovarišu direktorju in vsem ostalim, še posebej Milanu Štihu in Mari Vardjan za prvi sprejem in pozdrav na zbirališču na Šmartinski cesti, ko sta nas z nasmehom pozdravljala in se rokovala z nami s pričakovanjem, da jih pride čim več. Vendar jih je bilo precej manj kot lani, pa vseeno je bilo prav prijetno.

Ob določeni uri smo se odpeljali v tovarno Zmaj, kjer je bil zopet lep sprejem z okrepčilom, da nas ni zeblo. Lepa zahvala velja tudi mladincem za lep program. Še posebej se upokojenci najlepše zahvaljujemo za nepričakovano lepo darilo.

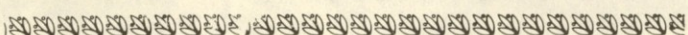
Vsi pa imamo željo, da se drugo leto zopet snidemo v Zmaju.

Vsem lepe pozdrave

Setnikar Marija

LENDERO Franc
dolgoletni
predsednik
odbora
ČEBELICE

Občni zbor ČEBELICE

V soboto 21. novembra 1981 je bil v jedilnici Zmaja občni zbor blagajne vzajemne samopomoči. Zbralo se je lepo število članov, ki so najprej poslušali poročilo dosedanjega predsednika Franca Lendera in ki je zaradi odsotnosti blagajničarke podal tudi finančno poročilo. V razpravi ni bilo pripomb in sta bila oba poročila v celoti sprejeta.

V nadaljevanju razprave, ko je bil uvodoma omenjen dosednji način in postopek dela z vprašanjem kako naprej, so se oblikovali naslednji zaključki. Mesečna denarna vloga člana naj bi se povečala iz dosedanjih 40 dinarjev na 100 dinarjev. Da pa bi vsakdo hitreje prišel do posojila v primeru potrebe, naj bi bila gornja meja za prosilca 10.000 din, oziroma v nujnih primerih kot je smrt ali težja nezgoda se izjemoma prosilcu ugotovi do 15.000 dinarjev.

Obvezni saldo vzajemne pomoči naj bi v prihodnje znašal 30.000 din za primer nepredvidene težje situacije posameznika. Vsak novi član bo imel pravico do najetja posojila po preteku treh mesecev od pristopa v članstvo.

Dalje je bilo v razpravi ugotovljeno, da sta dva člana

odšla iz delovne organizacije ne da bi poravnala dolgove oziroma vrnila posojilo, dočim se poroke ni vključilo v določene obveznosti, niti ni bilo ugotovljeno, če so ti poroki še zaposleni v Zmaju. Takšna primera pa sta že nakazala nedoslednost v poslovanju vzajemne pomoči, kar bo treba v prihodnje poostriži nadzor.

Omeniti je treba še pomemben zaključek s tega zbora namreč, da se zadolži strokovno službo in nov odbor za izdelavo novega pravilnika o delovanju blagajne vzajemne pomoči. Vsekakor pa je treba vsako leto v mesecu januarju podati vsakemu članu pregled o njegovih denarnih vlogah.

Na predlog delovnega predstava so člani izglasovali razrešnico dosedanjemu odboru in izvolili novega. Za predsednika je bil izvoljen Orožim Tone, za namestnika Jakomin Aleksander, blagajničarka pa bo imenovana, ko bo zasedla delovno mesto Nemec Marice. V nadzorni odbor so bili izvoljeni Antončič Slavko, Krek Tončka in Derčar Jernej.

Vtisi z občnega zbora naše ČEBELICE niso pustili slabega vtisa. Res pa je in to je bilo opaziti tudi iz razprave, da bi morali biti občni zbori pogos-

teje, saj je od zadnjega poteklo kar polnih šest let in prav zato nehote uhajajo določene evidence iz rok. Primer za to je dosednji nadzorni odbor, katerega vsi člani so že zdavnaj odšli iz naše delovne organizacije. Zato bi moral biti v prihodnje vsake dve leti. Če pa še upoštevamo izdelavo novega pravilnika, potem bi vsekakor pod vodstvom novega odbora morala znatno bolj zaživeti naša blagajna medsebojne pomoči. In ne nazadnje bi se število članstva občutno povečalo.

Na občnem zboru je bilo slišati tudi informacijo o morebitni osamosvojitvi članov iz TOZD specialne baterije, kjer naj bi samostojno formirali svojo ČEBELICO.

Tako je tisto soboto po šestih letih minil občni zbor in da bi ga veselejše zaključili, je bilo treba dodati prigrizek z ustrezno kapljico, za nameček pa še vedro glasbo izpod rok Renata Resnika. My

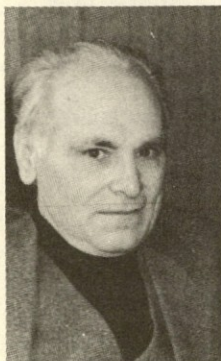
ODBOR IN NADZORNI ODBOR
BLAGAJNE VZAJEMNE SAMOPOMOČI "Čebelice", izvoljena na občnem zboru
21. novembra 1981

Odbor:
O R O Ž I M Tone
predsednik

J A K O M I N Aleksander
namestnik predsednika

Blagajnik - delavka, ki bo nadomestila Nemec Marico

Na občnem zboru naše ČEBELICE dne 21. novembra letos si bil izvoljen za predsednika odbora. Znano je že, kakšni zaključki so bili sprejeti z namenom, da se ta oblika medsebojne samopomoči popularizira, močnejše aktivira. Nič pa ne vemo, kakšni so tvoji osebni pogledi na prihodnje delo in tvoj osebni delež pri oblikovanju nove zasnove tega delovanja. Morda bi skušal na tem mestu z nekaj besedami dopolniti razpravo z minulega občnega zbora.

Tone OROŽIM
predsednik
odbora
blagajne
samopomoči

"Sam občni zbor je kljub pomankljivemu poročilu sprejel zelo dobre sklepe, ki bodo glavni moto mojega oziroma na novo izvoljenega odbora. Iz razprav je možno čutiti, da manjka poslovnik, ki je osnova poslovanja tako delikatnega poslovanja kot je denar.

Ta oblika samopomoči je vsekakor koristna in iz dneva v dan vse bolj pomembna v današnji situaciji. In ravno zaradi pomembnosti in zaupanja članstva je nujno osvojiti poslovnik, ki nam bo najbolj odgovarjal in bo zakonik našega poslovanja. To je prvo, kar mora nov odbor narediti v najkrajšem času.

Več o tem, ko se bom sam dodatno spoznal s tekočim delom, ki ga po svoji funkciji moram spremljati. My-Orožim

Nadzorni odbor:

A N T O N Č I Č Slavko
predsednik

K R E K Tončka član

D E R Č A R Jernej član

Športno praznovanje Dneva republike

Dan republike 29. november smo Zmajevci proslavili tudi v športnem duhu. Bil je "Zmajev turnir TOZD-ov".

To je bila že večkrat tema pogovorov med delavci obeh temeljnih organizacij, ki pa je v končni fazi vedno zbledela.

To pot pa je na pobudo Drčar Jerneja iz TOZD Baterije Ljubljana in Zadel Petra iz TOZD Specialne baterije Šentvid le oživila in to v okviru praznovanja Dneva republike.

Dogovorili smo se, da se dobimo v Šentvidu in to na dan, ko so po vseh organizacijah proslavljali ta veliki dan. Zmajevci pa smo k proslavi dodali še športni prispevek in to v šahu, kegljanju in streljanju.

Iz temeljne organizacije Baterije in delovne skupnosti smo se ob 13. uri odpeljali z osebnimi avtomobili v Šentvid pri Stični, kamor smo prišli ravno v trenutku, ko je dopoldanska izmena zapuščala tovarno. Izmenjali smo le nekaj besed z mimoidočimi in že nas je organizator pospremil do športnih objektov. Kegljači so šli merit svoje znanje na kegljišče, strelci na strelišče, šahisti pa so se pomerili kar v jedilnici tovarne.

Nekako ob 18. uri smo vsi dobre volje in zadovoljni z rezultati izrazili željo, da se naj takšna srečanja ponavljajo vsako leto in to še v večjem številu udeležencev.

Rezultati tekmovanja:

Prehodni pokal za ekipno prvo

mesto je to pot osvojila ekipa TOZD Baterije Ljubljana, drugo mesto je zasedla ekipa TOZD Specialne baterije Šentvid, tretje pa nepopolna ekipa delovne skupnosti skupnih služb.

Po panogah pa je bil vrstni red sledeči:

Kegljanje: I. mesto TOZD Baterije, II. mesto TOZD Specialne baterije, delovna skupnost v kegljanju ni imela ekipe.

Med posamezniki pa je prvo mesto v kegljanju osvojil Primc Bogo pred Končina Stanetom in Božič Marjanom.

V streljanju je ekipno slavil zmago TOZD Baterije pred TOZD Specialne baterije in delovno skupnostjo.

Med posamezniki pa si je prvo mesto pristreljal Bavdež Matjaž, drugi je bil Šuštar Tone, tretje mesto pa je zasedel Mazi Brane.

Ekipno zmago v šahu so si zagotovili šahisti delovne skupnosti skupnih služb, drugo mesto so zasedli iz TOZD Baterije in tretje iz TOZD Specialne baterije.

Med posamezniki pa so prednjačili: Vardič Ilija, Lavrin Jože in Orožim Tone.

Nasvidenje drugo leto na podobnem srečanju!

Roglič Marjan

Naše Marice ni več

Bila je sobota. Dopoldne je bilo in sonce je sijalo tistega 21. novembra, ko si se napotila v tovarno ZMAJ na občni zbor naše "Čebelice". Pričakovali smo te, da sedeš z nami za mizo in da se skupaj pogovorimo o delu vzajemne samopomoči. Toda, zaman. Ni te bilo.

In ko smo v ponedeljek zjutraj zagledali črno zastavo na pročelju Zmaja, nismo mogli dojeti, da je namenjena žalostnemu slovesu naše Marice Nemec.

Rojena 23. septembra 1926. leta se je zaposlila v Zmaju 14. aprila leta 1954. Kot naši sodelavki se ji je dopolnjevalo 28. leto in le dobre štiri mesece nas je le ločilo do dneva, ko bi ji ob odhodu v upokojitev izrekli pristrčno slovo. To slovo bi bilo res pristrčno, veselejše in vedeli smo, kaj ji bomo porekli ob njeni odhodnici. Žal, so se naša predvidevanja izničila. Besede so zamrle ob njeni krsti v sredo 25. novembra popoldne, ob kateri se je zbralo izredno veliko število delovnih prijateljev.

Zahvala

Ob boleči in tragični izgubi naše ljubljene žene, mame, sestre, stare mame, tašče

MARIJE NEMEC

se kolektivu DO Iskra Industrija baterij ZMAJ Ljubljana toplo zahvaljujemo za tako številno spremstvo na njeni zadnji poti, govorniku za poslovilne besede, za darovane vence, za izkazano pomoč in izrečeno sožalje.

Še enkrat iskrena hvala.

Ljubljana 2.12.1981

In prav ta dan smo imeli letno srečanje z našimi upokojenci, katerim bi se prihodnje leto pridružila. Ni ji bilo dano vključiti se v krog upokojenih sodelavcev. Minuta molka na tem srečanju za pokojnimi je tokrat veljala tudi Mariji Nemec. Šop rož v veliki ikebani, ki je krasila slavnostno omizje smo ponesli na njen prerani grob

kot nemo sporočilo našega globokega sočustvovanja in notranje prizadetosti.

Naše Marice ni več. Še vedno ne moremo verjeti, da je ne bomo videli nikdar več.

Pred tremi leti je dobila državno odlikovanje. Prejela je RED ZASLUG ZA NAROD S SREBRNIM VENCEM. V utemeljitev za to odlikovanje smo med drugim zapisali: njena odlika je delovna disciplina in pripravljenost pomagati sodelavkam pri izvrševanju delovnih nalog. Še posebej smo poudarili, da je odlikovana poleg delovanja v samoupravnih organih tudi zaradi dolgoletne zvestobe kolektivu.

In kot takšno sodelavko bomo NEMEC MARICO ohranili v našem globokem spominu.

Sodelavci

Kako poživiti zanimanje za naše gore?!

Ker gre letošnje leto proti koncu, je že običaj, da naredimo plan planinskih pohodov za naslednje leto.

Najprej seveda pogledjmo, kakšna je bila letošnja planinska sezona. Lahko že takoj na začetku ugotovimo, da tako slabe že dolgo ni bilo. Nekaj naših delavcev se je čisto individualno odločilo za tradicionalni pohod na Stol, spet drugi pa so spraševali, kdaj bo izlet na Triglav. Zato smo Triglav uvrstili v lanski plan in je bila tudi edina planinska tura, ki je bila po načrtu uresničena. Vendar - prinesla je tudi precej razočaranja, kar zadeva udeležbe. Ko sem se pozanimal pri sode-

lavcih, ki so stalno silili na ta izlet, jih je večina priznala, da nimajo ustrezne opreme. Da je ustrezna oprema predpogoj za varno pot v gore pa itak ni treba posebej poudarjati.

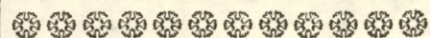
Vse to pa nas navaja na misel, da bi za prihodnje leto načrtovali izlete bolj v hribe, planine in ne ravno na skalnate vršace.

Upamo in želimo, da bi planinstvo v naši delovni organizaciji poživeli in da bi ta oblika rekreacije postala množičnejša v letu 1982.

S R E Č N O !

Jakomin
Aleksander

1982

rojstni dan

V JANUARJU PRAZNUJEJO

Božidar VELIKONJA
Franc GRDEN
Zdenko KRANJAC
Angelca PODGORELEC
Rudi JUGOVIČ
Alojzija VERBIČ
Stane SAVIČ
Iztok PERKON
Alojz MRZELJ
Dragomil KOVAČIČ
Marjan ROGLIČ
Husein SIJAMHODŽIČ
Milan JAKOMIN
Mara VUJIČ
Marija BRUS
Suzana ALIŠIČ
Zorica PRODANOVIČ
Anton ŠALEJ
Pavla PRAH
Rizah RACAJ
Zlatko PLANING
Karla GROBOLJŠEK
Živoslava VUČKOVIČ
Marija LOHKAR
Vida KASTELIC
Zdravko JEŽ
Antonija KREK
Peter GROJZDEK
Stavan DIMIČ
Anica ČEBULAR
Marija ZADEL
Zvone CIRKVENČIČ
Jožica GREGORAC
Jože JELEN
Julka BERDAJS
Ivan KOVAČIČ
Đulsa BAJRAMOVIČ
Zoran MAJSTOROVIČ

MESEC	Plač. dni	DELOVNE SOBOTE					SKUPAJ
		1	2	3	4	5	
Januar	24			16		30	2
Februar	22	6		20			2
Marec	23		13 ^s				1
April	23	3		17			2
Maj	23				22		1
Junij	22						0
Julij	22						0
Avgust	23				28		1
September	23		11				1
Oktober	23	2			23		2
November	23		13				1
December	23		11				1
Skupaj	274			11 + 3			

Prenos delovnih dni:

Namesto ponedeljka 26.4. bomo delali v soboto 17.4. ter namesto 31.12 v soboto 11.12.1982.

Predvideni kolektivni dopust za TOZD bo od 28. junija do 26. julija 1982.

Remonte bomo v odvisnosti od izrabljenosti strojev planirali z mesečnimi operativnimi plani.

Glavni remont se bodo izvajali po planu vzdrževanja v času kolektivnega dopusta.

Opomba: Koledar delovnih in prostih sobot je vklajen s koledarjem Iskrinih tovarn na območju Stegen razen treh delovnih sobot in sicer 13.marca, 28. avgusta in 11. septembra, ko se razlikujemo zaradi enakomerne porazdelitve med izmenama.

... ne pozahite!

14. jan.

Dopisujte V GLASILO

Zadnji rok za oddajo člankov uredniku za januarsko glasilo

"GLAS ZMAJA" izdaja mesečno v nakladi 550 izvodov delovna organizacija ISKRA - Industrija baterij ZMAJ n.sol.o. Ljubljana, Stegne številka 23. Glasilo ureja uredniški odbor: Aleksander Jakomin, Antonija Krek, Matič Silva, Strmole Ignac, Marija Kocman in Daria Hostnik. Odgovorni urednik: Mayer Marijan. Tiska tiskarna LJUBLJANA. Oproščeno prom. davka po pristojnem sklepu št.421-1/73

Redakcijo glasila
smo zaključili:
15.december

če zapoje nam Renato

Orgle, ki so last Renata s celotnim ozvočenjem in mikrofonom.

Začel je s kitaro. Veselje do glasbe ga je spremljalo že od malih nog. Ustanovil je štiričlanski ansambel, ki je doživljal tudi reorganizacije in tako so nekoč nenadoma ostali brez orglarja. Tega posla pa se je Renato lotil sam. Tri tedne malo manj kot noč in dan je vadil igranje na orglah. Glasbena šola mu je bila za podlago. Da je uspel, je nam in drugim že dokazal.

Renato je naš sodelavec. Letos se je zaposlil v Zmaju kot šofer. Želimo, da bi nas še kdaj pa kdaj razvedril z igranjem in prijetnim tenorjem. Tudi to nam je potrebno. My

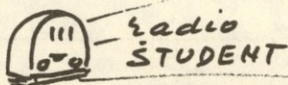

PAVLIHOVA PRATIKA 1955

V mraku, temi, sploh ponoči včasih iz zasede skoči tat, ki da koj roke v zrak: če ga vsega obsije sij iz TOVARNE BATERIJ ki je vsem poznana: ZMAJ Ljubljana.

Ne vsi, veliko nas pa ga je že slišalo. Pel in igral je, da je odmevalo po Uskovnici na našem pikniku ali v Šentjerneju za Šentvidčane. Pel in igral je, da ga je bilo užitek gledati in poslušati ter uživati v njegovi razigranosti, ki jo je izžareval. To pa je nalezljivo. Prijetno nalezljivo, saj se noge kaj hitro pomladijo, se zavrtijo v vsej svoji prešernosti. Kako tudi ne, kadar poje in igra Renato Resnik.

Renato in ansambel EDEN. Tako smo že velikokrat rekli in ni čudno, če pa imajo njegove orgle kompletno elektronsko spremljavo tolkal, basov, kitare, harmonike in še kaj.

kako je zmajček ZMAJ postal !?

Verjetno vam je uspelo slišati v decembrskih dneh z radia ŠTUDENT reklamno oddajo o naših izdelkih, ki na svojstven način, značilen za to postajo reklamira Zmajeve svetilke in baterije. Ker gre za nekoliko daljši tekst, ga po magnetnem zapisu objavljamo v celoti.

KAKO JE zmajček ZMAJ POSTAL: Nekdaj so zmaji bruhalo ogenj in kraljeviči reševali prince. A če dandanes v temo posveti svetilka - baterija ZMAJ - je to rešilna biljka. Pa vendar, vsak tip baterije ni primeren za vse, še posebej za zahtevnejše naprave ne. - Zatorej, bratje moji ob pivu in vinu gre zraven ta slogan. Nekdaj Petrarca je pisal sonete, za uporabo Zmaj baterij pa so važne vinjete. /glasbeni premor/

Kako je mali zmajček ZMAJ postal? - 58 let starosti ni mala reč vam pravim. Nekateri gredo v tej starosti že za peč in kar malce žalostna mladost kot kakšna suha kost, ki vpije: zmajček, zmajček, papagajček!!! - Pa potlej dan za dnem, pa potlej, tako vam pravim: Eurika! - vzkliknem, ko svetilka žepna mi zasveti preko mansard rumena baterija standard kvaliteta "A" prežene mi temo iz dna srca. - Pa potlej, to se ve: kamen sproži plaz in plaz gre dalje in kasetofon al magnetofon ves nabrušen "špila", ko se vrtil, požre, a to ni super "C" bonbon, o ne. - Prava vinjeta vam druge stvari obeta.

Svetlo vijoličasta baterija SUPER C ne izteče, dolgo uporabna je, uporabna za en kup stvari. To že več zmajček ni, tudi ne mlaj, to je pač že velik ZMAJ - tovarna ZMAJ.

Ja, ja, a tovarna ZMAJ vam s svojimi novimi baterijami univerzalnimi in malo manj univerzalnimi, alkalnimi in malo manj alkalnimi, večnamenskimi, enonamenskimi ponuja svetlobo sredi redukcij in z izbiro lastne glasbe sredi lastnega onesnaževanja okolja - vse to in še več - tovarna ZMAJ. /po premoru se ponovi: kako je mali...

Srečno 1982

Za novoletno dobro jutro